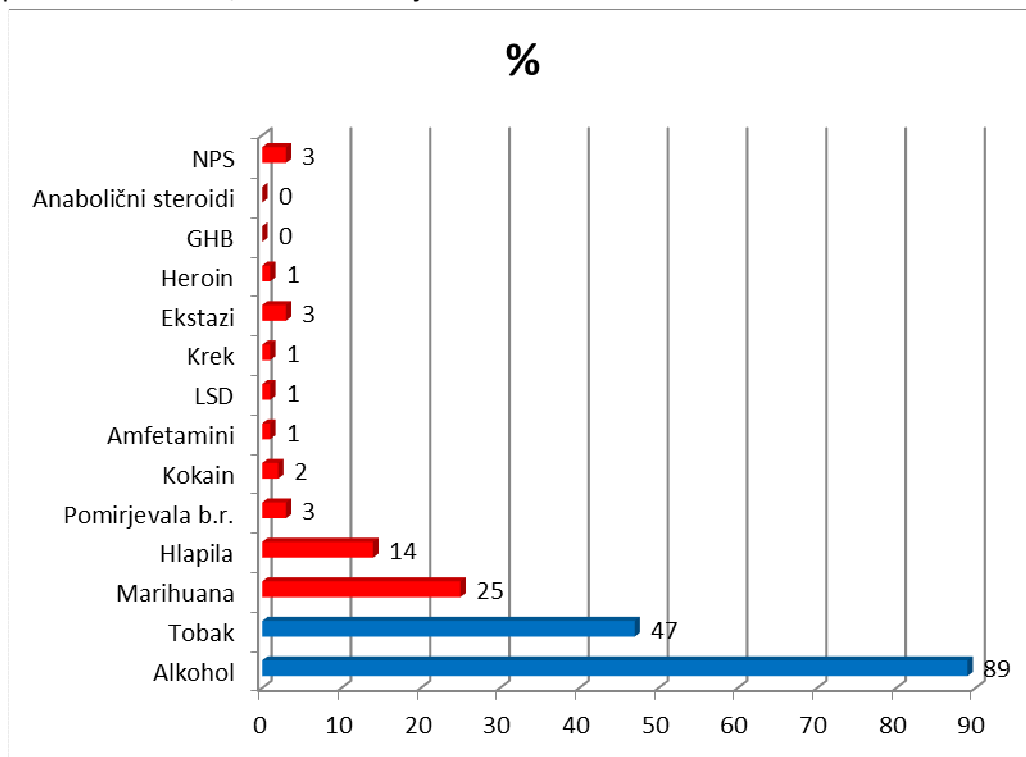

Kanabis med mladostniki – povzetek podatkov iz raziskave ESPAD

Kot prikazuje slika 1, sta med dijaki, starimi od 15 do 16 let, najbolj razširjeni relativno dovoljeni psihoaktivni snovi – tobak in alkohol, čeprav naj bi bil dostop mladoletnim prepovedan. Sicer je nakup cigaret v Sloveniji omejen na starost 18 let šele od leta 2007, nakup alkohola pa je bil sploh prvič omejen s starostjo 18 let šele leta 2003. V letih pred tem sta bili obe snovi močno oglaševani, kar za alkoholne znamke še vedno velja, dostopni pa kjerkoli, poleg tega jima je javno mnenje bolj ali manj naklonjeno. Po drugi strani so vse prepovedane psihoaktivne snovi relativno nerazširjene v tej starostni skupini, zato lahko zaključimo, da prepovedi delujejo, saj vzpostavljajo psihološko mejo, ki so jo pripravljeni prestopiti le redki posamezniki.

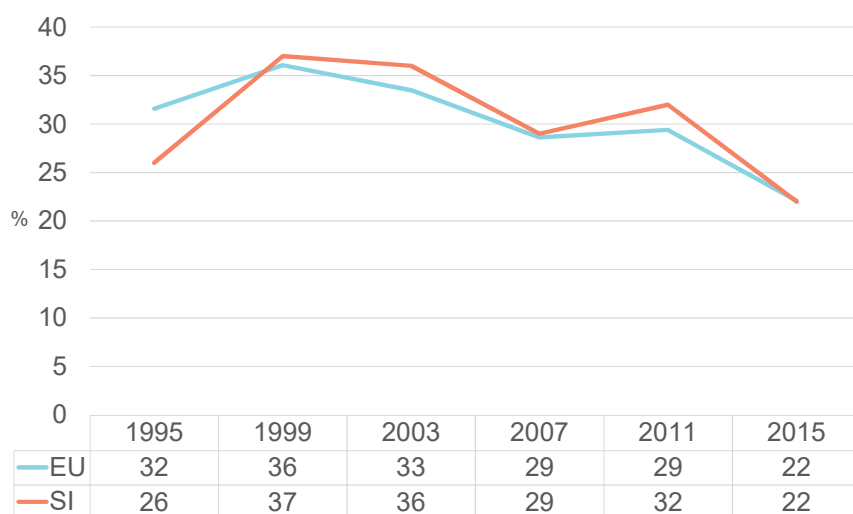
Slika 1: Odstotek dijakov, starih 15-16 let, ki so kadarkoli v življenju poskusili katero od naštetih psihoaktivnih snovi, ESPAD Slovenija 2015

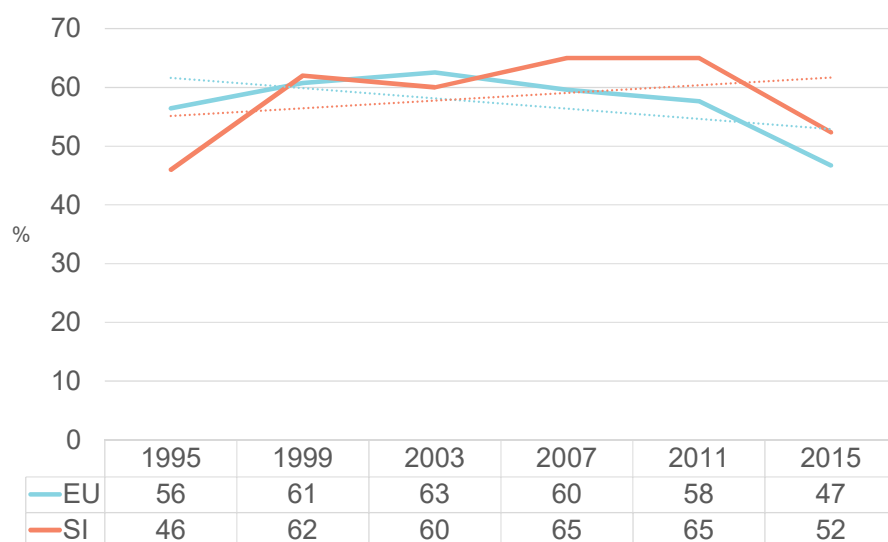
Da prepovedi delujejo, kažejo tudi podatki o uporabi alkohola in tobaka med mladimi, saj beležimo v raziskavah ESPAD v letih od uveljavitve bolj restriktivne zakonodaje upad iniciacij med mladostniki. Sliki 2 in 3 prikazujeta upadanje razširjenosti kajenja in pitja alkohola v zadnjih 30 dneh pred raziskavo v Sloveniji v primerjavi s povprečjem evropskih držav, ki sodelujejo v raziskavi. Padec je opazen predvsem pri kajenju v letu 2015, saj je zakonodaja od zadnjega porasta razširjenosti med mladostniki v letu 2011 precej omejila dostopnost tobaka in povezanih izdelkov.

Za razliko od razširjenosti kajenja in rabe alkohola pa v Sloveniji narašča raba kanabisa in je leta 2015 raba v zadnjih 30 dneh dosegla 12 odstotkov, kar je precej nad povprečjem držav, ki sodelujejo v raziskavi.

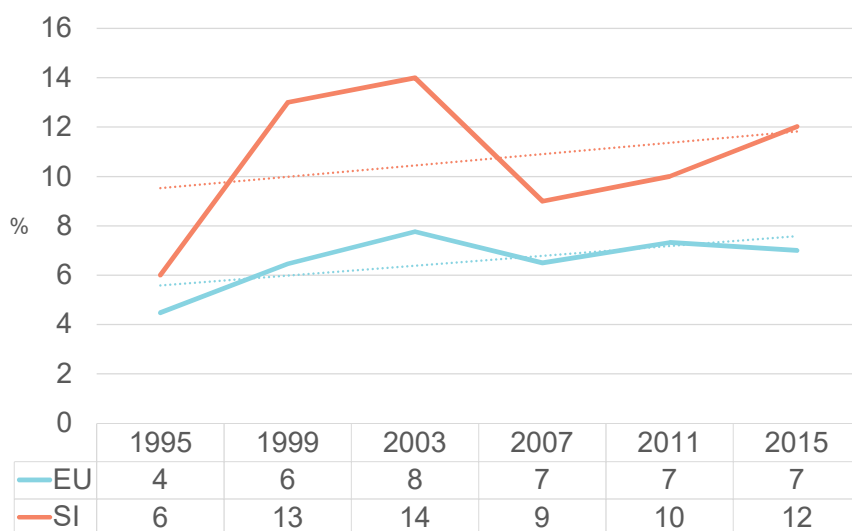
Slika 2: Kajenje v zadnjih 30 dneh, Slovenija in EU, 1995–2015

Slika 3: Pitje alkohola v zadnji 30 dneh, Slovenija in EU, 1995–2015

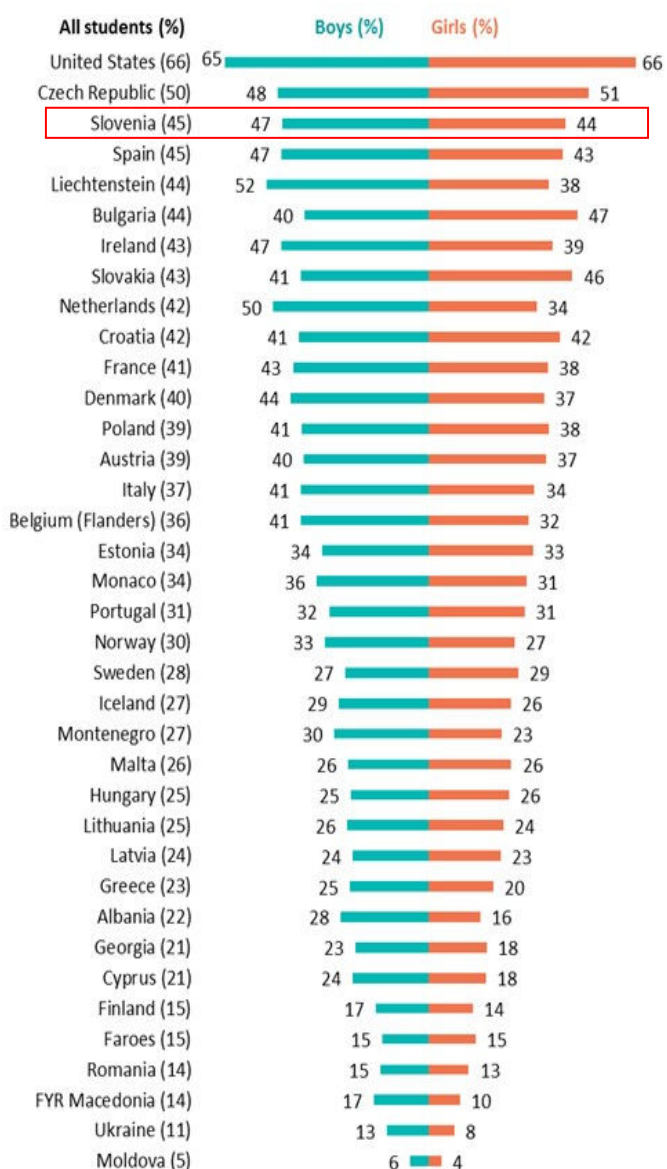

Slika 4: Raba kanabisa v zadnji 30 dneh, Slovenija in EU, 1995–2015

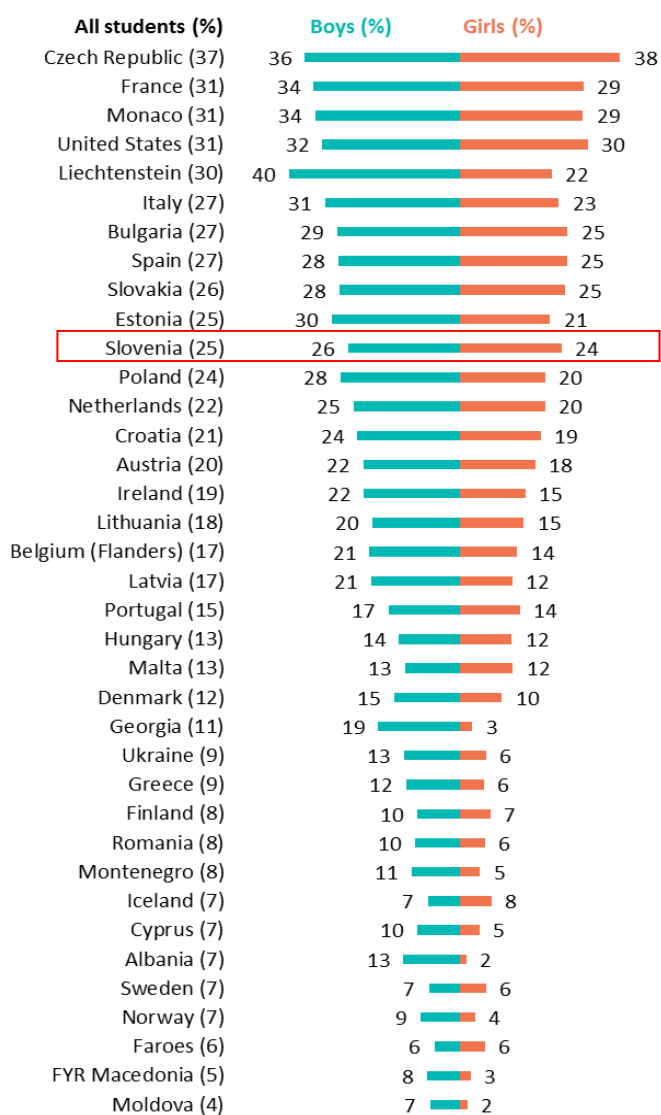

Po podatkih raziskave ESPAD 2015 kar 45 odstotkov slovenskih dijakov, starih od 15 do 16 let, ocenjuje, da je kanabis lahko dosegljiv, kar nas med evropskimi državami uvršča na drugo mesto za Češko republiko, medtem ko je povprečje evropskih držav 30 odstotkov. Temu visokemu deležu v veliki meri sledi uporaba kanabisa, in sicer je leta 2015 kar četrtnina slovenskih dijakov odgovorila, da so že poskusili kanabis (kadarkoli v življenju), povprečje za države, sodelujoče v raziskavi, je bilo 16 odstotkov.

Slika 5: Delež dijakov, ki menijo, da je kanabis lahko ali zelo lahko dostopen, ESPAD 2015

Slika 6: Delež dijakov, ki so kadarkoli v življenju poskusili kanabis, po spolu, ESPAD 2015

Pripravili: dr. Eva Stergar in Tanja Urdih Lazar (Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa UKC Ljubljana)